

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1956-1957.

19 JUNI 1957.

WETSONTWERP

tot interpretatie van artikel 31, tweede lid, van de wet van 25 ventôse jaar XI, houdende inrichting van het notariaat, gewijzigd bij de wet van 23 oktober 1950.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE ⁽¹⁾, UITGEBRACHT
DOOR DE HEER TAHON.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Bij het eerste lid van artikel 31 der wet van 25 ventôse jaar XI, hetwelk niet gewijzigd werd bij de wet van 23 oktober 1950, wordt het getal plaatsen van notaris in het land vastgesteld als volgt: er is ten hoogste een notaris per 6 500 inwoners in de vijf agglomeraties Brussel, Antwerpen, Gent, Luik en Charleroi en ten hoogste een notaris per 6 000 inwoners in de overige kantons van het land, met een maximum van zes notarissen en een minimum van twee notarissen per kanton.

De afschaffing van de plaatsen van notaris in de kantons waar er te veel zijn, wordt geregeld bij de wet van 23 oktober 1950, die het nieuwe tweede lid van voormeld artikel 31 geworden is en die beschikt dat « de uit de toe-

(1) Samenstelling van de Commissie:

A. — Leden-titularissen: de heer Joris, voorzitter; de heren Charpentier, De Gryse, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Dewulf, du Bus de Warnaffe, Fimmers, Gendebien, Hermans, Lambotte, Nossent, Robyns. — Daman, Deruelles, Hossey, Housiaux, Mevr. Lambert, de heren Merlot (Joseph-Jean), Messinne, Pierson, Rombaut, Mevr. Vanderveken-Van de Plas. — De heren Janssens, Tahon.

B. — Plaatsvervangende leden: de heren De Vleeschauwer, Kiebooms, Lefèvre, Lefèvre (Théodore), Meyers, Wigny. — Bohy, Mevr. Fontaine-Borguet, de heren Soudan, Tielemans (François), Vangraefscheppe. — Cooremans.

Zie:

701 (1956-1957):

— N° 1: Ontwerp door de Senaat overgezonden.

Chambre des Représentants

SESSION 1956-1957.

19 JUIN 1957.

PROJET DE LOI

interprétant l'article 31, alinéa 2, de la loi du 25 ventôse an XI, contenant organisation du notariat, modifié par la loi du 23 octobre 1950.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DE LA JUSTICE ⁽¹⁾,
PAR M. TAHON.

MESDAMES, MESSIEURS,

L'alinéa premier de l'article 31 de la loi du 25 ventôse an XI, qui n'a pas été modifié par la loi du 23 octobre 1950, fixe comme suit le nombre de places de notaires dans le pays: il y a un notaire au plus par 6 500 habitants dans les cinq agglomérations de Bruxelles, Anvers, Gand, Liège et Charleroi et par 6 000 habitants dans les autres cantons du pays, avec six notaires au plus et deux notaires au moins par kanton.

La suppression des places de notaire dans les cantons, où il y a surnombre, est réglée par la loi du 23 octobre 1950, devenue l'alinéa 2 nouveau de l'article 31 prérappelé qui stipule que « la réduction du nombre de places, résultant

(1) Composition de la Commission:

A. — Membres titulaires: M. Joris, président; MM. Charpentier, De Gryse, M^{me} De Riemaecker-Legot, MM. Dewulf, du Bus de Warnaffe, Fimmers, Gendebien, Hermans, Lambotte, Nossent, Robyns. — Daman, Deruelles, Hossey, Housiaux, M^{me} Lambert, MM. Merlot (Joseph-Jean), Messinne, Pierson, Rombaut, M^{me} Vanderveken-Van de Plas. — MM. Janssens, Tahon.

B. — Membres suppléants: MM. De Vleeschauwer, Kiebooms, Lefèvre, Lefèvre (Théodore), Meyers, Wigny. — Bohy, M^{me} Fontaine-Borguet, MM. Soudan, Tielemans (François), Vangraefscheppe. — Cooremans.

Voir:

701 (1956-1957):

— N° 1: Projet transmis par le Sénat.

passing van het vorig lid ontstane vermindering van plaatsen geschiedt naarmate plaatsen openvallen; nochtans kan de plaats die openvalt in een kanton waar het aantal notarissen groter is, slechts afgeschaft worden op eensluidende en met redenen omklede adviezen van de tuchtkamer en van de Voorzitter van de rechtbank van het rechterlijk arrondissement ».

Deze tekst gaf aanleiding tot uiteenlopende interpretaties.

Bij een arrest van 30 mei 1955 heeft de Raad van State deze bepaling in die zin geïnterpreteerd dat, ingeval een plaats openvalt in een kanton waar te veel plaatsen zijn, de Minister *verplicht* is deze af te schaffen wanneer de tuchtkamer en de Voorzitter der rechtbank, bij met redenen omklede adviezen tot haar afschaffing besluiten.

De Regering beschouwt voormelde met redenen omklede adviezen slechts als gewone voorstellen en meent dat het de Minister vrijstaat de plaats te behouden of af te schaffen, zelfs indien beide adviezen tot afschaffing concluderen.

Daarom strekt dit wetsontwerp ertoe laatstgenoemde interpretatie te bekrachtigen, die trouwens strookt met de bedoeling van de wetgever van 1950 en met de geest en de letter van de wet van 23 oktober 1950.

Uit de voorbereidende werkzaamheden en de tekst zelf van de wet van 1950 blijkt dat de afschaffing van een boventallige plaats van notaris niet verplicht, maar facultatief is, wanneer beide adviezen tot afschaffing concluderen.

In de tekst van de wet van 1950 wordt inderdaad niet bepaald dat de plaats « *wordt afgeschaft* » indien twee eensluidende en met redenen omklede adviezen tot afschaffing concluderen, maar wel dat de plaats « *slechts kan worden afgeschaft* » op eensluidende en met redenen omklede adviezen.

De tekst zelf bevat dus geen verplichting, maar een recht.

De oorspronkelijke tekst die door de Kamer werd aangenomen en waarin bepaald werd dat een plaats die openvalt in een kanton waar het aantal notarissen groter is « *slechts kan worden afgeschaft op eensluidende en met redenen omklede adviezen van de tuchtkamer en van de voorzitter der rechtbank van het rechterlijk arrondissement* », werd trouwens gewijzigd door de Senaatscommissie van Justitie, die de woorden « *wordt de plaats... slechts afgeschaft* » vervangen heeft door de woorden « *kan de plaats... slechts afgeschaft worden* ».

De verslaggever van de Senaatscommissie voor de Justitie merkt immers op dat « *deze wijziging duidelijk te kennen geeft dat, naar de opvatting van uw Commissie en van de Senaat, die ze heeft aangenomen, de adviezen van de geraadpleegde autoriteiten tot afschaffing de Minister niet binden en dat deze souverain beslist over de afschaffing of de handhaving van de plaats* ».

De verslaggever van de Kamercommissie voor de Justitie verklaarde van zijn kant : « *Wij menen dat de tuchtkamer en de voorzitter van de rechtbank niet zullen aarzelen aan de Minister van Justitie de afschaffing voor te stellen van een in een kanton overtallige studie, indien zij de mening zijn toegedaan dat zulks wenselijk is, terwijl tevens met het algemeen belang en met het belang van het notariaat zelf zal worden rekening gehouden* ».

In de geest van de leden der Kamer geldt het dus slechts een « *voorstel* », waardoor de Minister niet gebonden is.

Derhalve heeft uw Commissie gemeend dat zij, zoals de Senaatscommissie van Justitie en de Senaat zelf het reeds deden, eenparig haar goedkeuring kon hechten aan het

de l'application de l'alinéa précédent se fera au fur et à mesure des vacances; toutefois la place devenue vacante dans un canton, où le nombre des notaires est supérieur, ne pourra être supprimée que sur avis conformes et motivés de la chambre de discipline et du Président du Tribunal de l'arrondissement judiciaire ».

Ce texte a donné lieu à des interprétations diverses.

Par un arrêt du 30 mai 1955, le Conseil d'Etat a interprété cette disposition en ce sens, qu'en cas de vacance d'une place dans un canton où il y a surnombre, le Ministre est *obligé* de la supprimer, lorsque par avis motivés la chambre de discipline et le Président du Tribunal concluent à sa suppression.

Le Gouvernement estime, que les avis motivés susdits ne sont que de simples propositions et que le Ministre reste maître de maintenir ou de supprimer la place, même si les deux avis concluent à la suppression.

C'est pourquoi le présent projet de loi tend à consacrer cette dernière interprétation, qui est d'ailleurs conforme à l'intention du législateur de 1950 et répond à l'esprit et à la lettre de la loi du 23 octobre 1950.

Les travaux préparatoires et le texte même de la loi de 1950 font apparaître que la suppression d'une place de notaire en surnombre, n'est pas obligatoire, mais facultative, lorsque les deux avis motivés concluent à la suppression.

Le texte de la loi de 1950 ne stipule en effet pas que la place « *sera supprimée* » s'il y a deux avis motivés et conformes tendant à la suppression, mais bien, que la place « *ne pourra être supprimée* » que sur avis conformes et motivés.

Le texte même ne prévoit donc pas une obligation, mais une faculté.

D'ailleurs le texte initial adopté par la Chambre et qui stipulait que « *la place devenue vacante dans un canton, où il y a surnombre ne sera supprimée que sur avis conformes et motivés de la Chambre de discipline et du Président du Tribunal de l'arrondissement judiciaire* » a été modifié par la Commission de la Justice du Sénat qui a remplacé les mots « *la place ne sera supprimée* » par les mots « *ne pourra être supprimée* ».

Comme le rapporteur de la Commission de la Justice du Sénat le fait remarquer « *cette modification du texte indique clairement que dans l'esprit de la Commission du Sénat et du Sénat lui-même qui l'a adopté, les avis de suppression des autorités consultées ne s'imposent pas au Ministre et que celui-ci décide souverainement de la suppression ou du maintien de la place* ».

Le rapporteur de la Commission de la Justice de la Chambre déclarait de son côté : « *Nous pensons que la Chambre de discipline et le Président du Tribunal n'hésiteront pas à proposer au Ministre de la Justice la suppression d'une place en surnombre, lorsqu'ils estimeront que c'est opportun en tenant compte de l'intérêt général et de l'intérêt de la corporation notariale* ».

Dans l'esprit des membres de la Chambre, il n'est donc question, que d'une « *proposition* » qui ne lie pas le Ministre.

Votre Commission a, de ce fait, estimé, ainsi que le firent la Commission de la Justice du Sénat et le Sénat lui-même, d'adopter — et ce à l'unanimité — le projet gouvernemental

Regeringsontwerp tot interpretatie van artikel 31, tweede lid, van de wet van 25 ventôse jaar XI, houdende inrichting van het notariaat, gewijzigd bij de wet van 23 oktober 1950. In dat ontwerp wordt dus bepaald :

1° dat, indien één van de adviezen tot het behoud van de boventallige plaats concludeert, deze niet kan worden afgeschaft;

2° dat, indien beide adviezen tot afschaffing ervan concluderen, het de bevoegde overheid vrij zal staan ze al dan niet af te schaffen.

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
V. TAHON.

De Voorzitter a.i.,
M.-A. PIERSON.

interprétant l'article 31, deuxième alinéa, de la loi du 25 ventôse an XI, contenant organisation du notariat, modifié par la loi du 23 octobre 1950, qui prévoit donc :

1° que si un des avis conclut au maintien de la place en surnombre, celle-ci ne pourra être supprimée;

2° que si les deux avis concluent à la suppression, il sera loisible de la maintenir ou de la supprimer.

Le présent rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
V. TAHON.

Le Président a.i.,
M.-A. PIERSON.